

Mednarodni dan zemlje 2015

Vzgoja za trajnostni razvoj je vseživljenjsko prizadevanje, ki spodbuja posameznike, institucije in družbe, da gledajo na jutri kot na dan, ki pripada vsem nam, ali pa ne bo pripadal nikomur.

(Iz listine Zduženih narodov: Desetletje vzgoje za trajnostni razvoj 2005-2014)

Ob mednarodnem dnevu Zemlje, 22. aprilu, bomo učenci in učitelji še bolj poglobljeno razmišljali o dejanjih in možnostih posameznika, da vpliva na varovanje naravnega okolja in naravnih virov ter o podpori evropskim in slovenskim projektom, ki naravo postavljajo pred dobiček in ekonomijo. Brez pitne vode in čistega zraka, brez rodovitne prsti, domačih semen, lokalne pridelave in samooskrbe s hrano, sedanjim in prihodnjim rodovom ne bo lahko živeti.

Z majhnimi koraki vsakega posameznika v svojem lokalnem okolju lahko marsikaj postorimo za ohranitev pogojev za dostojno življenje našim zanamcem. Varčevanje z energijo in vodo, izogibanje ustvarjanju odpadkov, še posebej plastiki, uporaba javnih prevozov, pravična trgovina, povezovanje z lokalnimi kmeti, solidarnost do soljudi, zbiranje hrane za živali brez doma in druga mala dejanja, opravičujejo, zakaj smo ljudje.

Kdaj, če ne sedaj? Kdo, če ne mi?

Ob koncu desetletja vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj smo povabili k sodelovanju avtorice in avtorje, ki so v tematski reviji Didakta predstavili svoje dolgoletne bogate izkušnje na področju dela v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.

S pričujočo izdajo zbranih prispevkov iz slovenskih izobraževalnih ustanov želimo podpreti dejavnosti in dejanja za ohranjanje naravnega okolja, naravnih virov in izraziti podporo vsem odločitvam na najvišjih nivojih v prid trajnostnemu razvoju.

Želimo združiti moči z Vami, z vsemi enako mislečimi, da bomo skupaj ohranili Slovenijo, Evropo in svet za naše otroke, vnuke in za vse prihodnje rodove.

Ekipa revije Didakta in gostujoči urednici z avtorji

Uvodnik

Kako to, da se svet še ni prekucnil na glavo zaradi arogantnega vedenja do okolja pri mnogih na odgovornih položajih? Kako to, da v Sloveniji vsako leto opravimo na desetine zelo kvalitetnih okoljskih projektov v šolah, čeprav so denarna sredstva skromno odmerjena?

Odgovor na ti dve vprašanji in na mnoga podobna je v visoki ozaveščenosti nekaterih posameznikov, ki vsemu navkljub sledijo svoji vesti in živijo v spoštljivem odnosu do narave in sočloveka. Teh velikih ljudi ni na naslovnica dnevnik časopisov in ne na najbolj gledanih medijskih portalih.

Ti ljudje so humus za rast novih semen za nove čase.

Kdo so ti ljudje v naših šolah, ki vsak dan znova prihajajo na delo z iskricami v očeh in duši?

Nekaj teh odličnih pedagogov boste lahko spoznali v prispevkih posebne tematske številke revije Didakta, ki je namenjena znanilcem pomladi. Ta pomlad so spremembe v naši miselnosti in ravnanju z našim okoljem. Kljub desetletnici (in več) intenzivnega iskanja metod, pristopov, procesov vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj, smo skoraj spet na začetku. Čas se spreminja, izpostavljajo se drugi družbeni problemi, zaradi katerih je zastala načrtana smer VITR.

Prav je, da se vedno znova in spet vračamo k virom, vzamemo kakšnega izmed mnogih odličnih didaktičnih priročnikov v roke, pa čeprav so napisani pred 5 ali 15 -timi leti in ne pozabimo, da stopamo po stopinjah, ki so jih pred nami že prehodili nekateri izmed nas, in nanje posejali svoje neprecenljive izkušnje kot tudi **začetnica okoljske vzgoje v Sloveniji in v svetu, ddr. Barica Marentič Požarnik**, ki je predstavljena kot osrednja gostja v reviji.

Prijazno vas vabimo k prebiranju prispevkov iz različnih delov Slovenije. V vrtcih, osnovnih in srednjih šolah potekajo bogati učnovzgojni procesi. Vsem je skupno to, da samo razsvetljen, zavzet in navdušen učitelj lahko za sabo potegne učenca. Pa naj bo ta star 2 leti, 10, 16 ali 20 let.

Kot vse v naravi, je tudi proces učenja krožen. Nič ni linearnega, čeprav govorimo o pedagoški vertikali. Gre za povezanost procesov, medsebojno izmenjevanje energije in večno obnavljanje. Malček odraste v mladeniča ali mladenko, ta potem v najstnika ali najstnico in potem postaneta študenta... Želimo si, da bi vsem tem mladim, ki so nam za kratek čas zaupani, da jih nekaj naučimo in jih pomagamo vzgajati, predali veselje do učenja in razvijali ljubezen do sočloveka, do živih bitij in naravnih danosti.

Spoštljivi odnos do narave in sočloveka je etični temelj vsega našega ravnanja.

Naj bodo to preprosti koraki čudenja nad živahnostjo mladih žabic v ribniku, radovednost ob spoznavanju zakonov fizike ali pa prisotnost žarečih oči starčkov v domu upokojencev, ki so jim mladi pripravili prireditev. Vse je povezano, vse naj bo trajnostno naravnano. Od občudovanja do zakonitosti in čudežev narave, skrbnega ravnanja z naravnimi viri, ekosistemskih storitev do lepih medsebojnih odnosov med vrstniki, doma in lokalnem okolju. Edino sožitje lahko zagotavlja trajnost. Trajnost kot smer v lepši in boljši svet.

Vsem avtoricam velika zahvala za vaše izjemne bogate pripovedi.

Darja Silan in Mojca Furlan

April 2015

didakta

marec-april 2015

dvajina številka

179

letnik XXV

cena 11,99 EUR

www.didakta.si

Ob koncu desetletja VITR (2004-2015)

Gostujoči urednici Mojca Furlan in mag. Darja Silan

KAŽE, DA JE GRADNJA MOSTOV MOJA USODA
Pogovor z ddr. Barico Marentič
Požarnik
mag. Darja Silan

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ: RAZISKOVALNO DELO V VRTCU
Jana Podobnik - Kožič

ZAKAJ IMAMO RADI GOZD
Marija Hribar

SOCIALNO-PEDAGOŠKO DELO S POMOČJO ŽIVALI KOT ENA OD POTI DO ČILJA V VZGOJNEM DOMU VERŽEJ
Kamila Kramarič

BODI SPREMEMBA, KI JO ŽELIŠ V SVETU
Mojca Furlan

UPORABA IN VREDNOST MODELA ROKE V PEDAGOŠKEM PROCESU
mag. Ida Kavčič

KAJ SEJEMO IN ŽANJEMO V EKOŠOLI
mag. Darja Silan

GIMNAZIJA JOŽETA PLEČNIKA NA POTI DO EKOŠOLE – ANALIZA UVEDENIH SPREMEMB
Sabina Lepen Narič

2 - KAŽE, DA JE GRADNJA MOSTOV MOJA USODA / Mag. Darja Silan	32 - PO DRUGI ŠOLSKE URI V NARAVO / Viljenka Jalovec	54 - KAJ SEJEMO IN ŽANJEMO V EKOŠOLI / Mag. Darja Silan
7 - VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ: RAZISKOVALNO DELO V VRTCU / Jana Podobnik - Kožič	34 - EVROPSKI TEDEN ZMANJŠEVANJA ODPADKOV V 2. B NA OŠ LIVADA LJUBLJANA / Marjeta Bilban	58 - UČINKOVITA RABA ENERGIJE NA GIMNAZIJI JURIIJA VEGE IDRIFA / Tanja Piriš
13 - KLIC PO SPREMEMBAH / Vlasta Rus	36 - BODI SPREMEMBA, KI JO ŽELIŠ V SVETU / Mojca Furlan	61 - GIMNAZIJA JOŽETA PLEČNIKA NA POTI DO EKOŠOLE – ANALIZA UVEDENIH SPREMEMB / Sabina Lepen Narič
17 - ZAKAJ IMAMO RADI GOZD / Marija Hribar	42 - VZGOJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ V 4. RAZREDU OSNOVNE ŠOLE / Tea Zbičajnik	66 - EKOŠOLA TUDI V SREDNJI... – EKO VZGOJA NA SREDNJI ŠOLI ČRNOMELJ / Nevenka Dragovan Makovec
19 - VZGOJA ZA ODGOVOREN ODNOS DO ŽIVE NARAVE – OBISK PSIČKE V ODDELKU / Jana Podobnik-Kožič	46 - Z ROKO V ROKI Z EKOŠOLO / Petra Petelin	71 - LEDINCI IN NJIHOV »EKOLIFE« / Mag. Nika Cebin
22 - V DRUŠTVU ZA ZAŠČITO ŽIVALI KRANJ ŽE PET LET PIŠEMO ZGODBE S SREČNIM KONCEM	47 - V ŠOLI V NARAVI JE RES »KUL«, »FUL DOBRO« / Irena Brajkovič	74 - S.O.S. ZA MALE IN VELIKE (SOČUTJE, ODGOVORNOST, SOLIDARNOST) / Nina Hladnik
23 - SOCIALNO-PEDAGOŠKO DELO S POMOČJO ŽIVALI KOT ENA OD POTI DO ČILJA V VZGOJNEM DOMU VERŽEJ / Kamila Kramarič	51 - UPORABA IN VREDNOST MODELA ROKE V PEDAGOŠKEM PROCESU / Mag. Ida Kavčič	